

Benjamin Kallio ja Katarina Kiltilä
Sosiaalityön käytäntötutkimus
Sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Tammikuu 2021

Sosiaalityöntekijöiden kokemuksia

etätyöskentelystä työhyvinvoinnin näkökulmasta

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Keväällä 2020 koronaviruksen (COVID-19) aiheuttama maailmanlaajuinen pandemia johti Suomessa poikkeusoloihin, jotka vaikuttivat enemmän ja vähemmän jokaisen suomalaisen elämään. Työntekijät asemastaan riippumatta ovat joutuneet opettelemaan uusia työnteon rutiineja ja yhtenä suurimpana muutoksena voidaan pitää laajaa siirtymistä etätöihin.

Koronapandemian aiheuttamat muutokset tulevat näkyviksi sosiaalialalla vaikuttaen myös sosiaalityöntekijöiden arkeen ja sitä myöten heidän kokemukseensa työhyvinvoinnistaan. Sosiaalityöntekijöiden tekemän etätöiden vaikutuksista työhyvinvointiin ei ole aikaisempaa tutkimusta, minkä vuoksi tämä tutkimus on tärkeä keskustelunavaus.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa erään suuren kunnan lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kokemuksia etätyöskentelystä työhyvinvoinnin näkökulmasta. Valitsimme tämän tavoitteen, koska vallitsevan koronapandemian vuoksi etätöiden määrä on lisääntynyt huomattavasti ja etätöiden lisääntyvä käyttö on todennäköisesti jäämässä osaksi työkuultuuriamme koronapandemian jälkeenkin. Näistä syistä myös työyhteisön toiveena oli saada tietoa lisääntyneen etätyöskentelyn vaikutuksista sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointiin.

AINEISTO JA ANALYYSI

Tutkimuksemme perustui lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kokemuksia etätyöskentelystä poikkeusoloissa kartoittavaan kyselyyn, jonka laadimme Helsingin yliopiston e-lomakkeen avulla. Toteutimme kyselyn anonyymisti ja vapaaehtoisuuteen perustuen. Kysely toteutettiin suomeksi.

Tutkimusaineistomme koostui kahdeksan sosiaalityöntekijän vastauksista. Ensimmäiset neljä kysymystä loivat taustan, johon peilaten tarkastelimme ja analysoimme jälkimmäisten, luonteeltaan avoimempien kysymysten vastauksia. Vastausten analysoimisessa käytimme aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

TULOKSET

Vastausten perusteella voidaan todeta, että koettuun työhyvinvointiin vaikuttavat hyvin monet erilaiset tekijät. Vastauksia ja toiveita tuli paljon ja luokittelimme ne teemoittain. Teemoiksi muodostuivat työtila, työyhteisö, resurssit sekä työjärjestelyt.

- 1) Työtilaan liittyviä tekijöitä olivat erilaiset fyysiseen paikkaan sidoksissa olevat seikat. Tulosten mukaan sosiaalityöntekijöiden kotona olevat työolosuhteet ovat toisistaan hyvin poikkeavia ja osa työtilaan liittyvistä tekijöistä koettiin toimivaksi ja osaan toivottiin lisätukea.
- 2) Työyhteisö -luokkaan kuuluivat työyhteisön ja esimiehen tuki, esimiehen luottamus, mahdollisuus kasvokkaiseen vuorovaikutukseen sekä toimistotyöntekijän läsnäolo. Tulosten perusteella oman koetun työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää saada riittävää tukea omasta fyysisestä sijainnista huolimatta.
- 3) Vastaukset koskien resursseja liittyivät palkkaukseen, asiakasmäärään ja työmäärään. Näihin toivottiin muutosta.
- 4) Työjärjestelyt ja niiden joustavuus ilmeni vastausten kantavana teemana. Joustavuuteen kuuluivat työjärjestelyihin ja ajankäyttöön liittyvät tekijät.

IDEAT KEHITTÄMISEEN

Kokosimme saaduista tutkimustuloksista esiin nousseet kehittämisideat alla olevaan taulukkoon. Vaikka tutkimustuloksemme eivät ole tilastollisesti yleistettävissä pienen otoksen vuoksi, se antaa konkreettisia keinoja työhyvinvoinnin parantamiseksi ja etätöiden kehittämiseksi.

Työtila

- Työtilat vastaamaan työn luonnetta: Omat työhuoneet tai vähintään omat työpisteet työpaikalla.
- Etätöiden osalta tukea työ- ja toimistotarvikkeisiin, kuten työpöytä, työtuoliin, tulostimeen ja tietokoneen näyttöön.
- Yhteiset käytännöt salassapitoasioihin.

Työyhteisö

- Yhteiset tauko- ja tapaamiskäytännöt etätyöskentelyyn tuen kasvattamiseksi.
- Emotionaalisen tuen lisäämiseksi yksilötyönohjauksia ja lisäkoulutuksia työuupumuksen ennaltaehkäisyyn.
- Etätöiden kehittämistä sosiaalityöntekijän ammatillista osaamista kunnioittavampaan ja sosiaalityöntekijöihin luottavampaan suuntaan.

Resurssit

- Asiakasmäärien rajaaminen 25 asiakkaaseen.
- Toimistotyöntekijän /-sihteerin joustavampi apu.
- Sosiaalityöntekijöiden työn kohdentaminen uudestaan niin, että joitain työtehtäviä, kuten tilojen varaamista, asiakastapaamisista ilmoittamisista ja tulkkauksilauksia karsitaan työntekijöiltä pois.
- Kilpailukykyinen palkka.

Työjärjestelyt

- Joustavuutta ja yksilöllisyyttä etätyökäytäntöihin: Etätöiden vapaaehtoisuus ja yhdessä mietittävät työtehtävät etätöiden tekoon.